Ч. 49 (13.947). Львів, неділя 24. лютого 1935. Poeztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-25. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Тайний союз Польщі з Японією.

ПАРИЖ, 23. 2. ПАТ. Журналіст Барбу пише у „Тан“, що льондонського договору з 3. лютого ц. р. не було би взагалі, але Форін Офіс побоюється конфлікту у східній Европі. Барбу запевняє, що Польща підписала тайний, військовий договір з Японією і тепер затіснює господарські взаємини з Японією. Вже незадовго 35 польських фірм відкриють у Харбіні польський банк. Це буде перший закордонний банк, який зареєструють у Манджу-Ко на основі нового банкового закону.

Порозуміння між Китаєм і Японією.

Агенція Кокутсу подає зміст заяви Гуан-Фу, голови політичної комісії північного Китаю і теперішнього кандидата на міністра внутрішніх справ нанкінського уряду, яку склав представникам шангайської преси. Гуан-Фу заявив, що теперішню політику зближення китайського уряду з Японією піддержує Куомінтанг, військові кола і широкі кола китайського громадянства.

З уваги на своє географічне положення Китай мусить співпрацювати з двома державами — СССР і Японією.

Спроба близької співпраці з СССР виказала неможливість погодити життєві інтереси обох держав зі суперечними ідеольогіями.

Єдиний наслідок співпраці з СССР — це китайська червона армія, яка приносить державі необчислені втрати і загрожує його істнуванню.

В таких умовинах для Китаю був тільки один вихід — якнайскоріша співпраця з Японією. І цим шляхом пішов тепер Китай.

Тому, що Гуан-Фу є найближчим дорадником марш. Чанг-Кай-Шека, його заяву вважають офиційною програмою нанкінського уряду.

З Токіо надійшли вістки, що делегат нанкінського уряду Ванг-Чунг-Гуї закінчив наради з японським міністром закордонних справ Гіротою.

На спільнім бенкеті обі державні мужі виголосили промови підкреслюючи, що найважніші, спірні проблеми між обома державами поладнали мирним шляхом. Наради довели до повного порозуміння між Китаєм і Японією. Тому на всіх територіях Далекого Сходу порозуміння обох держав доведе до пацифікації. Обі держави спільними силами будуть змагати зміцнити свою могучість і зберігти свій стан посідання на Далекому Сході.

Переговори між Італією й Абісинією розбиваються.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Кореспондент „Дейлі Телеграф“ повідомляє з Адіс-Абеби, що італійсько-абісинські переговори про створення центральної смуги між Уаль-Уаль і Ґерльоґубі, де дійшло до крівавих боїв, затягаються. Абісинський уряд вишле нову ноту, щоб приспішити вирішення спору і буде домагатися передати справу мировому судові. Абісинський уряд знає про висилку італійських військ до східної Африки. Одначе Абісинія не буде робити ніяких заходів, щоб опісля скинути відповідальність на Італію за хід подій, а Лізі Націй віддати вирішення цілої справи.

Загострення італійсько-абісинського конфлікту.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД НАРАДЖУЄТЬСЯ.

Британський кабінет відбув уже вдруге нараду в справі італійсько-абісинського конфлікту. Італійського амбасадора Ґранді, який вернувся з Риму, приняв на довшій авдієнції міністер закордонних справ Саймон.

„Дейлі Телеграф“ запевняє, що Італія висуває на перший плян господарські проблеми. До Еритреї і до Сомалі Італія висилає тому свої війська, щоб свої домагання вимогти збройною силою. Щоденник підкреслює необхідність безпосереднього поладнання конфлікту без інтервенції Ліги Націй.

У цій справі британський посол в Адіс-Абебі предложив цісареві низку пропозицій.

Відїзд найздібнішого ґенерала.

РИМ, ПАТ. До Месини приїхав новий комендант дивізії ген. Павоне, один з найздібніших італійських ґенералів, який брав участь у триполітанській і світовій війні.

Нові транспорти військ.

НЕАПОЛЬ, 23. 2. ПАТ. Вчора вечором відплив до східної Африки корабель „Вульканіо“ з відділом технічних і санітарних військ, зложеним зі 700 вояків та з 400 ріжними технічними робітниками.

Цим кораблем відїхав теж до Африки начальний вожд африканського корпусу ген. Граціяні. „Вульканіо“ збере по дорозі в Месині 1000 вояків.

Віцемаршал сойму Полякевич

скінчив політичну карієру.

Незвичайну сенсацію викликало в польських політичних колах рішення президії соймового клюбу ББ в справі віцемаршала сойму д-ра Кароля Полякевича у звязку з рішенням громадянського суду, зложеного з ґенерала Дрешера, віцепрез. Поховського, полк. Загродзкого і ін. Предметом суду були закиди, зроблені Полякевичеві прилюдно у звязку з його аґітацією між сільською молоддю, зорганізованою під санаційним прапором, яку він перетягав до союзу людової молоді. Громадянський суд ствердив, що діяльність Полякевича та його помічника Берната зробила велику шкоду з державного і суспільного погляду рухові сільської молоді. Наслідком цього присуду президія клюбу ББ вирішила, що Полякевич уживав недопускаємих метод праці і тому *дальша співпраця клюбу з ним на політичному і суспільному терені є неможлива.*

Це рішення є рівнозначне з кінцем політичної карієри віцемаршала Полякевича. Як відомо, Полякевич, родом зі Львова, належав у соймі до найбільших польських загорільців у відношенні до української справи і вславився свого часу нападом на посла С. Хруцького, якого зневажив чинно за його промову в соймі. Від часів санаційного перевороту Полякевич грав у соймі велику ролю, був головою адміністраційної комісії а від 1930 р. віцемаршалом сойму. Після останнього рішення свого клюбу він відійшов з політичного овиду.

Вивезли католицького священика на Соловки.

ВАРШАВА, КАП. Надійшли вістки, що з ... в Москві большевики вивезли на Соловки католицького священика о. Дворецького, пароха з Камінця Подільськог...

ВЕЛИКА СПРАВА.

Львів, 23. лютого 1935.

Всім нам відомо, що загал нашої української суспільности звертає тепер увагу головно на справи, звязані з матеріяльним істнуванням людини: на здобуття засобів істнування собі й своїй родині, на піднесення й розвиток економічного добробуту та на освіту й виховання дітей. Кооперативи, промисл, торговля й приватне шкільництво, це справи, які найбільше займають нашу суспільність. Освітою цікавимося головно остільки, оскільки вона є засобом у боротьбі за наше матеріяльне істнування. Зате літературою й мистецтвом цікавляться у нас тільки одиниці, хоч треба признати, що є їх і не мало, бож наш український нарід з природи має нахил до поезії, музики та пластичного мистецтва. Зате про науку ми в останньому десятилітті забули. Та й не диво, адже вже старі римляни казали, що Інтер арма сілент Музе, себто: в часі війни годі займатися літературою, мистецтвом і наукою! Одначе можна сміло сказати, що наш український нарід спокопвіку живе серед „воєнних“ обставин, бо від XIV. століття мусить безупину важко боротися за своє фізичне істнування, а проте в нас „музи“ не замовкали. Та серед наших теперішніх злиднів ми вже й забули, що перед світовою війною багато наших українських учених було прикрасою чужих европейських високих шкіл: антропольоґ Хведір Вовк у Висoкій Школі Суспільних Наук у Парижі, хемік Іван Горбачевський у чеському університеті в Празі й фізик Іван Пулюй в німецькій техніці тамже, медик Михайло Борисикевич на університеті в Ґрацу, історик Михайло Драгоманів у Софії, Станислав Дністрянський у Львові, а вкінці ґеольоґ Юліян Медведський, ботанік Остап Волощак і технольоґ Володимир Залозецький професори на техніці у Львові та й багато інших, були не тільки гордістю дотичних високих шкіл, але й ученими европейської слави. Не треба нам теж забувати, що три четвертини професорів високих шкіл у бувшій царській Росії були українцями, або українського походження. Відомо, що свою европеїзацію завдячує московський нарід не лиш Петрові Великому, але перш усього українським вченим і освіченим діячам, в роді Теофана Прокоповича й Степана Яворського, що ширили европейську культуру між москалями, своєму рідному народові на загибіль. А як тільки наш нарід здобув волю, негайно заснував він свою українську Академію Наук, яка вислідами праць своїх учених швидко стала одним із перших наукових осередків у світі і на цьому становищі стояла доти, доки московські большевики не замінили її в большевицьку „ячейку“. Розуміється, що найбільше заслуг для науки поклали наші вчені на полі українознавства. Дослідник розвитку української мови Степан Смоцький, творці наукової історії нашого народу Володимир Антонович і Михайло Грушевський, лінгвісти Олександер Потебня й Кость Михальчук, етнольоґи Хведір Вовк, Михайло

Драгоманів, Володимир Гнатюк і Іван Франко, батько української географії Степан Рудницький, дослідники геольогії України Ю. Медведський і Павло Тутківський та й багато ін., це не лиш творці українознавства, але й наукові европейські авторитети.

А всі згадані корифеї европейської й української науки були членами нашого Наукового Т-ва ім. Шевченка, в якому, під світлим проводом нашого незабутнього велита духа, Михайла Грушевського, кипіла наукова праця, велись наукові досліди, видавались на всю Европу славні наукові праці з обсягу українознавства. Адже ж патріярх новішої славістики Ватрослав Ягіч мав певно слушні підстави, коли сказав: „Справді, ви, українці, зробили багато на політичному полі, але один річник видань вашого Наукового Товариства Шевченка варта більше, ніж 10 літ української політики“. Наша суспільність це добре розуміла й знала, живо цікавилася нашим науковим життям та пильно слідкувала за працею наших учених дослідників.

Тепер часи змінилися. Тепер загалом у цілій, колись культурній Европі загал цікавиться радше питанням, як ліпше й скорше можна би позбутися своїх ближніх, а не науковими справами. А щож говорити про нашу українську суспільність, яка саме переживає другу велику руїну, та мусить важко боротись за своє, просто тваринне істнування.

А всеж таки, хоч як важкі часи переживаємо, наші українські вчені, як і вчені всіх інших культурних народів, не дармують і здобувають належне признання в европейській науці. В. Сімович творить українську фонольогію, Ю. Полянський відкриває нашу багату палеолітичну культуру й розвязує будову шарів ледяної доби на наших землях, В. Кубійович розбудовує українську антропогеографію, Вадим Щербаківський розплутує важке питання неолітичної культури у Східній Европі, Ф. Колесса досліджує українську пісню й музику, а його праці з тієї ділянки знання друкують саме Інститут Міжнародньої Духової Співпраці в Парижі та інші чужі наукові установи, про успіхи нашого музеольога І. Свенціцького на недавньому конґресі візантиністів у Софії була в свій час згадка в наших часописах, але про йогож свіжу цінну працю „Різдво в поході віків“ у нас ніхто не знає, а тимчасом заграницна наукова критика дуже прихильно оцінює цю працю, а погляди наших антропольоґів на „расовість“ українського народу не лиш знайшли признання в европейських антропольоґів, але й утривалені вже в найновіших німецьких високошкільних підручниках антропольоґії. Так само наукові праці соціольоґа В. Старосольського, істориків українського права А. Яковлева і М. Чубатого, преісторика Я. Пастернака, економістів О. Мицюка, Ю. Павликовського, К. Коберського й Е. Храпливого теж дуже прихильно оцінює фахова наукова критика. Не треба мабуть і згадувати про наших ветеранів українознавства: знавця нашої мови Ст. Смаль-Стоцького, істориків літератури Ол. Колессу, К. Студинського, В. Щурата, М. Возняка й Я. Гординського, бібліографа В. Дорошенка, істориків М. Кордубу, І. Крипякевича, І. Кревецького, В. Герасимчука, Ом. Терлецького та багатьох інших, які мають давно заслужену славу в нашому українознавстві; вониж працюють без упину дальше й наша суспільність повинна цікавитися новими здобутками їх муравлиної праці. Зате частіше вже подибуємо в нашій пресі згадки про праці наших українознавців, що гуртуються в наших празьких наукових установах: Вільний Український Університет із відділом права й суспільних наук, Педагоґічний Інститут ім. М. Драгоманова, Історично-фільософічне Т-во, Український Соціольоґічний Інститут, а також в Наукових Українських Інститутах у Берліні та у Варшаві, як: дослідники літератури Ол. Колесса, Л. Білецький, І. Огієнко, історики Д. Дорошенко, В. Біднов і Ол. Лотоцький, історик театру й мистецтва Д. Антонович, етнограф З. Кузеля, дослідники укр. фільософії Д. Чижевський та Ів. Мірчук, дослідники укр. мистецтва В. Січинський, В. Залозецький та багато інших. Всі вони серед еміґрантських злиднів не перестають успішно працювати для добра нашої науки. Але загал, занятий іншими справами, не цікавиться вислідами праці згаданих дослідників.

Безумовно вже крайний час скінчити нам із цією байдужістю до нашої української науки, а перш за все до її ділянки українознавства. Нашим першим черговим обовязком є дати спромогу згаданим нашим дослідникам повідомити широкі круги нашої суспільности про сучасний стан наукових дослідів у поодиноких ділянках українознавства та про висліди їх власних дотеперішніх дослідів. Задля цього перш за все треба уладити відповідні загально доступні виклади, а далі подбати про відповідні підручники українознавства, яких на наш сором ми досі ще не маємо, та уможливити дальші досліди нашим ученим. Власне наша „Рідна Школа“ орґанізує низку таких викладів з українознавства, насамперед для своїх членів (а таким повинен бути кожний українець) і таким способом одна прогалина в нашому культурному житті буде заповнена. Розуміється, що уладження таких наукових викладів, якщо вони мають стояти на европейському рівні, вимагатиме матеріяльних засобів — і вони мусять знайтися. Може пересічний читач на таку думку скривиться і подумає собі: „Ось знов давай, а ми такі бідні“! Отож неправда! Наш український нарід по цей бік риського кордону, що з легким серцем викидає щорічно

300 (словами: триста) міліонів золотих на алькоголь і тютюн, не має права казати, що йому не стає засобів на піддержання рідної науки і її популяризації. Такі засоби в нас є, тільки ми їх викидуємо на заспокоєння нерозумних та шкідливих звичок. В такий важкий час, який оце переживає весь наш український нарід, ми дурниць робити не сміємо: кожний наш чин мусить бути обдуманий і розважний, вже не вільно нам робити такого, що нашому народові шкодить, а все наше поступовання мусить бути спрямоване на здобуття кращої долі і поширення культури нашого народу. Бо тільки такою працею наш нарід може вдержатись у теперішній боротьбі за істнування та станути на рівні з іншими культурними народами світу.

Але говорім конкретно. „Рідна Школа“ починає виклади з українознавства, на уладження їх треба би, щоби тисячка свідомих українців зложила місячно по одному золотому, або сто наших установ зложило по 10 золотих місячно на згадану ціль. Ми певні, що одні й другі зголосяться скоро до „Рідної Школи“. Ми глибоко переконані також, що наші споживачі алькоголю й нікотини теж зрозуміють вагу згаданих викладів, та бодай половину того, що вони видають місячно на улюблені отрути, віддадуть „Рідній Школі“ на цілі українознавства. Це вийде на здоровля і їм самим і нашій культурі.

Іван Раковський.

ЯК ІНФОРМУЮТЬ?

Прага, лютий 1935.

I.

Ми вже нераз мали нагоду вказувати на те, якто з хвилиною, коли Совіти стали членом Союзу Народів і увійшли в загально-европейський політичний світ у характері одного з головних чинників, змінилися нагло погляди на Совіти, а головно, як майже за час одного дня змінилося відношення до них великої частини европейської преси. Протягом одного дня навіть найповажніші часописи змінили своє дотеперішнє виразно антисовітське становище на сто відсотків і на місце своїх дотеперішніх, часто навіть ворожих статтей почали відразу містити ультра-совітофільські статті. Цю наглу зміну дається головно завважити в пресі тих держав, які у концепцію своєї закордонної політики, як вирішний чинник втягнули Совіти. Дуже яскраво виступає це явище у чехословацькій пресі. Рекорд такого „наглого“ совітофільства осягнув у чехословацькій пресі московський кореспондент „Чеського Слова“ Їржі Бенеш, той самий, про якого ми мали нагоду вже раз писати на сторінках нашого часопису тоді, коли ми в довших наших дописах аналізували відношення чехословацької преси до українського питання.

П. Їржі Бенеш дуже пильний кореспондент. Нема майже числа „Чеського Слова“, щоби не було в ньому допису з Москви, а кожний з них це вияв гарячого захоплення усім тим, що діється в Совітах. П. Їржі Бенеш теж дуже всебічний дописувач. Він старається інформувати своїх читачів про всі можливі сторінки совітського життя, від жіночої моди до наукових дослідів. Усюди находить він 99 відсотків лише добрих сторінок і тільки 1 відсоток злих, але й для них є у нього все повне зрозуміння та виправдання і сильна надія, що і цей 1 відс. незабаром зникне.

Якуж вартість мають ці його інформації? Це виявиться дуже виразно з аналізи одної із останніх його кореспонденцій: „Успіхи Сталінової (!) держави“. Цей його допис має такі підзаголовки: „Колхози зберегли російське хліборобство“, (до речі: п. І. Бенеш вживає постійно терміну „русский“ на означення „совітський“), „Висліди величезної енерґії пляновости і відваги“, „Величезне господарське значіння колхозів“, „За 15 літ совітського режіму піднісся рівень російського села більше, ніж за століття царської влади“ і т. д. Вже з цих підзаголовків читачі бачать, що п. І. Бенеш торкається питання, яке нас дуже цікавить, бо воно є одним із найбільше болючих питань життя нашого народу на Сов. Україні — і цей саме факт примушує нас знову зайнятися дописами п. Бенеша.

Стаття п. І. Бенеша криє в собі одну дуже велику небезпеку. Вона ціла побудована на самих цифрах і тому робить на кожного на перший погляд дуже переконливе враження. Ця вона набирає навіть нібито науково-обєктивного характеру. Але це все тільки на перший погляд, а свою переконливість вона задержує до кінця лише у тих, які нічогісінько не знають про господарські відносини на сході Европи і приймають за правду те, що їм подавали і подають різні „знавці“ цієї половини нашого континенту. І так воно на жаль було і є не лиш з господарськими відносинами!

Але ми — як більше зацікавлені — поставмося до статті п. Бенеша на інше становище. Не даймо собі заімпонувати числами п. Бенеша, але проаналізуймо усі ці пеани про здобутки „величезної енерґії, пляновости і відваги“ на полі хліборобського господарства в „Сталіновій державі“.

II.

Наш розбір статті І. Бенеша опираємо на дуже точній аналізі її, поміщеній у празьких „Народніх Лістах“. („Іґноранція“ В. С.).

П. І. Бенеш починає найбільше фрапантним моментом, а саме збіжевим збором, що може для тих, які заперечують страшну дійсність голоду на Україні, послужити дуже переконливим арґументом. І так за даними п. І. Бенеша в царській Росії збір хліба з одного гектару виносив у середньому 7—8 сотнарів, а нині він дає 11—12 сотнарів. Ясно як божий день: за час совітського режіму з його дотеперішньою аґрарною політикою збір хліба зріс майже на 50 прц.! А що говорить про це сама совітська статистика? За час від 1909—1913 р. хлібозбір з одного гектару в середньому 8 сотнарів, 1933. р. біля 8.5 сотн., а минулого року ще менше. Який був урожай 1934. р. то про це сказав сам центральний комітет партії: він не буде мабуть гірший ніж 1933 р. — Таким чином навіть сама совітська статистика признає збільшення хлібозбору 1933. р. супроти 1913. р. лише на 10 прц., а не на 50 прц. А чиж ця совітська статистика правдива?

Далі п. І. Бенеш дуже переконано говорить про те, що за совітського режіму поширилася теж значно і посівна площа. І знову числа: за царської Росії посівна площа виносила 74,2 міл. гектарів, а нині вже 94,3 міл. гект. Вартість цих „переконливих“ дат ще менша! 11—12 число „Економіческого Бюлітеню“ з 1927 р. подав посівну площу 1913 р. на 118,2 міл. гект., в 1932 р. було під засівом 134,4 міл. гект., а 1933 р. — число знову змаліло до 129,4 міл. і що більше. Коли взяти під увагу, що від 1913 р. на цьому просторі зросло населення на 20 прц., то виходить ясно, що посівна площа, яка припадає на одного мешканця СССР є куди менша ніж у 1913 р. І. Бенеш забуває ще на одно: нині в порівнанні до передвоєнної доби змінилася посівна площа під ті плоди, що ви-

більше потрібні для місцевого населення. Такої посівної площі було 1913 р. 102,7 міл. г., а нині, при зрості населення на 20 прц. її є 101,5 міл. г.

Як дуже справедливо зауважує автор статті в „Народніх Лістах“ п. І. Бенеш забуває теж на те, що давніше втрати при хлібозборі виносили 3—5 прц., а нині — за совітською навіть статистикою — аж 20—30 прц. у середньому, а то й доходять навіть і до 42 прц.! За даними Госпляну врожай 1913 р. виносив 816 міл. сотнарів, а 1933 — зновуж таки за совітською статистикою — 898 міл. — і зновуж таки не забуваймо при зрості населення на 20 прц. Давніше — каже п. І. Бенеш — селянин у Росії не знав гноєння, а нині справа мається зовсім інакше. Мужик дістане плян і мусить гноїти, для чого одержує теж значний приділ штучних навозів. За це здається в Москві не дуже подякують п. І. Бенешові. Перед війною не знали там гноєння і річний врожай був у 816 міл. сотн., а нині гноять за пляном і річний врожай зріс усього на 80 міл. сотн. Або злий плян, або злі погної — а може не гноять? І сама техніка хліборобства нині — за словами п. І. Бенеша — оскільки вище стоїть, як до совітського режіму. Колись мужик знав там деревляну соху, косу, граблі і мотику і всю працю мусів виконувати лише своїми мязами, а нині має трактори, комбайни і ріжні ріжнородні господарські машини. Пан І. Бенеш завдав собі навіть труду і подав докладно числа усіх тих тракторів, комбайнів і т. д., що працюють в колхозах. Але киньмо вже раз ці „переконливі“ його дати і не порівнюймо їх з передсовітськими. Що більше! Приймім навіть, що колись мужик там цього всього не мав і тяжко працював своїми мязами на ріллі, але він працював на своїй власній землі і — що найважніше — їв хліб, не голодував і ще іншим давав їсти. До приходу совітів не знав тамошній мужик комбайнів, але збіжа було зібране в час. А нині? У 1933 рр. ще під кінець вересня на 2 міл. гект. стояло невижате збіжа, а на 2,4 міл. гект. ще при кінці жовтня стояли полукіпки на полі.

Про теперішній стан худоби в СССР п. І. Бенеш зовсім не згадує. Тут уже ніякі комбінації з числами і порівнаннями не поможуть. Ну, ще з кіньми то півбіди, бо може би вдалося п. Бенешові їх заступити всіми цими машинами, але як погодити з цими великими „успіхами“ колхозництва ці десятки міліонів збутку в рогатій худобі, свинях і т. п. і то лише за останні чотири роки колективізації? Про це п. І. Бенеш не хоче згадувати, бо це йому не підходить до його так майстерного намальованої картини: „великого піднесення рівня села“ за останніх 15 літ „в Сталіновій державі“.

Ось так інформується нині світ про СССР. І яку вартість мають такі інформації і нащо це робиться.

М-н.

Канц. Шушніґ під охороною поліції.

ПАРИЖ, 23. 2. ПАТ. Канцлер Шушніґ і мін. Берґер-Вальденеґ, побоюючись демонстрації комуністів і соціялістів у Парижі, висіли на підмійській стації Рейлі і самоходом під охороною поліції поїхали до Парижа.

Вчора канц. Шушніґ і мін. Берґер-Вальденеґ відбули наради з прем. Фляндeном і мін. Лявалем. Канц. Шушніґ подякував представникам французького уряду за акцію в Римі і в Льондоні, щоб вдержати незалежність Австрії. Тепер австрійські міністри головний натиск кладуть на упрвильнення внутрішніх відносин, що вимагають нова конституція.

През. Лебрен гостив австрійських державних мужів обідом і удекорував обох великим хрестом почесної леґії.

Німеччина йде на уступки В. Британії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє: Німецький уряд висловив свою згоду на пропозицію В. Британії, щоби німецько-британські переговори обіймали всі справи, про які згадує льондонська декларація з 3. лютого ц. р. Тому тепер уже дійде до безпосередніх переговорів між В. Британією і Німеччиною.

Не було ревізій серед праських українців.

У „Ділі“ з 17. ц. м. помістили ми інформацію, здавалось, від достовірного громадянина з Праги про ревізії серед кількох праських українців. Тимчасом сьогодні дістаємо від д-ра **Нестора Білика** з Праги повідомлення, що вістка про те, немов би праська поліція переводила у нього, як голови Пластприяту, якусь ревізію, не відповідає дійсности. Також не було ніякої ревізії у п-ї д-р Пачесової. Взагалі чеська поліція не переводила ніколи ревізії у згаданих громадян, бож ні д-р Н. Білик, ні п-і д-р Пачесова не займаються ніякою політичною акцією і стоять взагалі далеко від всякої політики.

—o—

З поля праці „Приятелів Української Музики“.

Ню-Йорк, лютий 1935.

Зорганізований минулого року старанням проф. Романа Придаткевича гурт „Приятелів Української Музики“ з родовитих американців працює в повнім темпі й цього року. Кожного місяця свіжа програма і кожної програми свіжі композитори та виконавці, з винятком неструдженого організатора, проф. Придаткевича. Він вкладає цілу свою душу в оці вечорі і зовсім не зражується противенствами.

Приєднання на почесного члена „Приятелів“ Волтера Дамроша, колишнього управителя Метрополітен Опери в Ню-Йорку, треба вважати знаменним успіхом, бо це надає поваги цілому ділу. Попри нього велику прислугу віддають справі нашої музики інші члени гурту, як місс Кессиді, місс Кеннеді й ін. Завдяки їм приєднується поважне число учасників на концертах, що відбуваються на горі міста Ню-Йорку, у Стодіо Клюбі, 210 Іст 17-а вул.

В цьому сезоні відбулися вже три концерти: 14. листопада й 19. грудня 1934 р. та 16. січня 1935 р. Кожний концерт попереджений промовами про українську музику, або про культуру українського народу. Дотепер промовляли: д-р А. Марголін, місс Ельміна Локі і Ст. Шумейко. Д-р Марголін привів із собою значне число знайомих з колюмбійського університету; місс Локі, що займається спеціяльно еміграцією зі Східної Европи і недавно відвідала українські землі в Совітах та Польщі, згадала про початки української іміграції ще в часах американської війни за незалежність, опісля ж про нову іміграцію, починаючи з Каліфорнії; ред. Шумейко виснив значіння різдвяних обрядів серед українського народу.

Програми були складені здебільша з найновіших українських композиторів, що живуть під Совітами, хоч не бракувало й інших композицій. Отже стрічаємо в програмах імена Т. Акименка, В. Барвінського, О. Дашевського, Б. Лятошинського, Р. Придаткевича, М. Лисенка, М. Гайворонського, Н. Коляди, М. Букеника, В. Костенка, Ол. Кошиця, а на черговий вечір на день 20. лютого заповіджено композиції З. Лиска і О. Брандта. Найбільше було квартетів на скрипку, чельо, віолю і фортепян, одначе кожного вечора грає проф. Придаткевич ще скрипкове сольо, а раз виступила п-а Лідія Клоповська із сопрановим сольом. Останнього разу вперше виступив мішаний хор під управою Василя Гели з Джерзи Сиґі, щоб відспівати характеристичні українські коляди. Ця новість увела ріжнородність у програми, бо багато слухачів радше слухає співу, ніж інструментальної музики.

Проф. Придаткевич уміє також приєднувати нові музичні сили, що орудують українським репертуаром і кожного вечора доводиться слухачам бачити нові лиця при скрипці (крім Придаткевича ще Дж. дель Оріфіс, Г. Шапіро), челістів: Н. Біонкі, Марджрі Кеннеді, Дж. Боденгорн; при віолі: Ф. Бяджіні, Г. Куні; при фортепяні Е. Гершевський, Маріон Енґель та ін. Деколи приходять на концерти самі композитори, як: Павло Печеніга (Углицький) — минулого року, а цього сезону Букеник та Гайворонський. При цій нагоді публика витає радо композиторів і радіє їх присутністю. Букеник написав довшу статейку про українську музику в „Новом Русском Слові“ в Ню-Йорку, щоб познайомити емігрантів з Росії та большевицької України про напрями теперішньої української музики під Совітами.

Добру прислугу для української справи роблять дбайливо літографовані програмки. В них англійською мовою пояснюють значіння кожної композиції, при чому головну увагу звертають на народні та історичні мотиви української музичної творчости.

З огляду на дбайливий добір композицій і їх виконання бажано булоб, щоб більше молоді українського роду прибувало на ці концерти, бо вони дають підставу до зрозуміння цілої психіки українського народу. Вступ не дорогий, бо лише по 50 ц., а його можна зарахувати на заплачення членської вкладки у „Приятелях“, що мають вступ безплатний.

С. Демидчук.

Інтеліґенція на переломі.

Волинь, 17. II. 1935.

Інтеліґенція Волини, яка по числу безробітних займає на північно-західніх землях перше місце, переживає під цей час ще один перелім — матеріяльний і психічний.

Це явище перестало вже бути явищем приватного характеру, особистою справою поодиноких громадян і виросло до проблеми громадського, навіть національного розміру.

Ми нераз порушували питання про варстати праці для волинської української інтеліґенції як сучасної, так і майбутньої. Проте своєчасні остереження, з якого боку вони не йшли, мало промовляли до свідомости тутешньої інтеліґентської верстви.

Бракувало волинським інтеліґентам відповідних психічних передумов до приймання голосу нового життя й не тільки старшій ґенерації, призвичаєній усі свої надії покладати на казьонні місця й всякі інші посади, але й ґенерації молодшій, вихованій під впливом достойних батьків по крови й духу.

Найсумніше враження робила оця молодь з ріжними свідоцтвами й дипльомами, що не місяцями, а роками сиділа без праці й чекала на посади майже таксамо, як чекають ріжні бідняки й банкроти на льотерійну виграну.

То була довга смуга специфічного наставлення психіки, що паралізувало молоді душі, природній молодий запал, шукання поля для руху й чину.

І раптом удар, якого кожний повинен був сподіватися, але про який майже ніхто не думав: приплив нової хвилі безробітних інтеліґентів у наслідок редукції. В останньому часі редукція українських умових працьовників як у самоуправних установах, так і в інших установах набрала масового характеру. А з нею мусіла прийти свідомість того, що надії на посади зовсім нереальні.

Звідси й цей наглий перелім. Не остання дошка рятунку, бо в дійсности такої не було, а останній міраж — розвіявся. В вічі глянула сувора дійсність, яка здавалосяб, повинна булаб спрямувати енерґію й усі надії інтеліґентів у властивому напрямі — в напрямі творення власних варстатів праці.

Проте не всі безробітні інтеліґенти відразу звернули на той другий, єдиний в сучасних умовинах шлях. Частина, очевидно, мусить перейти посередню стадію — існування на чийсь кошт — родичів, знайомих, вірителів і врешті — фонду праці.

Так, деяка частина інтеліґентів, опинившися без праці й без засобів на прожиток, влилася (і щодня вливається) в число тих, що шукають рятунку в фонді праці. Це цілковито нове явище у житті цих інтеліґентів, яке вкінці мусить дати дуже сумні наслідки. Треба згадати, що серед тих, які шукають заробітку, а властиво гроша з фонду праці, є вже представники найріжнородніших професій до артистів, співаків, малярів включно.

Для кожного ясно, що праця в фонді праці не є розвязанням проблеми заробіткування й існування української інтеліґентської верстви населення. Цьому доразовому засобові раніше чи пізніше мусить прийти кінець. А тоді повна безвиглядність і безпорадність.

Отже події останніх часів питання про творення власних варстатів праці ставлять перед українськими інтеліґентами в усій гостроті. Чи розвяжуть вони це для себе це питання найліпшим способом, покищо годі пророкувати. Одно лише можна сказати, що невблаганне життя таки змусить безробітних інтеліґентів до боротьби за існування, а значить і до шукання нових джерел заробітків.

Покищо можна ствердити, що хороба посадоманії ще не пройшла та проходить дуже поволі.

Зате спостерігається інше явище: можливости морального оздоровлення в огні безробіття й голоду. В останніх роках деяка частина інтеліґентів задля посади готова була на всякі кроки, що виходять за межі ґідности і самопошани та національного обовязку. Находилися такі, що готові були зректися всього рідного, махнути рукою на обовязок перед народом і т. д.

Сьогодні вони можуть собі сказати, що все це не могло їм забезпечити заробітку і добробуту на необмежений час. Сьогодні вони таксамо мусять шукати собі праці й заробітку нарівні з тими, що не кривили душею та були чистими із самими собою, бо не хотіли понижуватися в очах ні своїх ні чужих.

Якими шляхами піде далі та частина української інтеліґенції, що вже втратила посади або вже одержала виповідження, сказати нелегко. Але є обовязком кожного вже тепер сказати їм, що єдиним природним для них шляхом повинно би бути творення власних варстатів праці в ріжних ділянках життя, а передовсім — у ділянці економічній

Senex.

Новий ґубернатор Підкарпатської Руси.

ПРАГА, 23. 2. ПАТ. Константина Грабаря призначили ґубернатором Підкарпатської Руси.

Страх большевиків перед Японією.

Нове місто-летовище.

Аґенція „Кокутсу“ повідомляє, що большевицький уряд вибудував на побережжі Тихого Океану нове місто Комсомольськ, яке начисляє тепер коло 50.000 мешканців. Одночасно закінчив уже будову великої летунсько-морської бази в заливі Наґаєво, недалеко порту св. Ольги. В Наґаєво вибудували порт для воєнних кораблів і підводних човнів. У місті є теж численні технічні варстати і військові фабрики. Будова летовища з великою радіостацією майже закінчена. На південь 75 км. від порту Наґаєво будують большевики військову оселю Атка. На північ від Наґаєво викінчують будову летовища, гангарів і летунських варстатів. Наґаєво і нові оселі обєднує з центром залізниця, яка лучиться з амурською залізницею і веде до міста Барґузін.

—o—

Приспішена будова твердинь на Камчатці.

Аґенція „Кокутсу“ повідомляє, що большевики будують з поспіхом твердині на Камчатці. В порті Алядаінськ збудували базу для гідропланів, у Петропавловську велике летовище. В порті де Кастро стоїть далеко-східна ескадра кораблів і 16 підводних човнів.

Залогу порту зміцнили дві дивізії тяжкої артилерії.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 23

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Обставини, в яких жила наша інтеліґенція, може й оправдували це, як вона ставилась до подорожей взагалі. Та було дуже дивно, що не було в неї почуття потреби пізнати найближчу собі країну, закордонну Україну. В часах, про які пишу, не знаю, чи був цілий десяток людей у нас, що бували на Україні, хоч було тамтуди зовсім недалеко, бо, виїхавши зі Львова пополудні, приїздилося другого дня рано до Києва або до Одеси. А подорож коштувала зовсім недорого, на кожний спосіб значно дешевше, як неодин наш чоловік програвав пересічно у фербля на празнику або на весіллі. Так щож, коли не кортіло і не тягло тамтуди навіть тих людей, що читали історію, знали найважніші події нашого минулого, які відбулися на закордонній Україні, ентузіязмувалися, говорячи про золотоверхий Київ, про Дніпро-Славутицю, а якось не було їм кватно це на власні очі побачити. В Галичині не було таких наших історичних памяток, навіть у Львові не можна було побачити багато такого, що нам пригадувалоб наше минуле. Поляки при ріжних нагодах улаштовували часті громадні поїздки до Кракова, де мають стільки скарбів свого минулого і такі поїздки сильно скріпляли їх свідомість і національну ідею. А ми навіть не подумали собі того, що ось не дальше, як кільканацять годин дороги лежить наша славна, стара столиця, пливе наш буйний Дніпро, а над ним царює могила Шевченка. Те, що я там ще не був, було для мене справді тяжким докором і ми обоє з жінкою з почуванням справдішнього пієтизму переїздили вечором Збруч, знаючи, що ранком станемо у тої давно очікуваної мети.

Годі мені описувати Київ. Зробили це вже нераз інші. Його незвичайне положення ставить його в ряді найкращих міст світа. Він мусить захопити кожного, а щож уже казати про українця, якого вже тут стільки історичних споминів, який шукає тут за ними, хотів би натішитись ними, хотів би атмосферою цих місць віджевити свого духа. Ми перебули там цілий тиждень, стараючись побачити все, передусім старий Київ, Софійський Собор, Печерську Лавру, Золоті Ворота, Десятинну церкву, дальше Брацький монастир з духовною академією Петра Могили, Михайлівський монастир, памятник Хмельницького, і відтак новий Київ з новими будинками, Володимирським Собором, університетом, міським театром і музеєм, бульвари і публичні городи, як царський сад та особливо напричуд гарний купецький сад з його чарівними видами на Дніпро і на Подол, передовсім при нічнім освітленні.

Все те ми бачили і любувались усім досхочу. В однім тільки були ми немило розчаровані. Зверхній характер Києва не був тоді український, а московський. Всюди московські написи, московська мова на вулиці, в крамницях, ресторанах і каварнях, а коли ми сказали, що по московськи не говоримо або не розуміємо, то старалися говорити зараз по польськи. По українськи говорив тут і там хіба який селянин, що приїхав з села, або який убогий робітник. Це робило дуже прикре враження.

(Далі буде)

*

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК.

У вчорашньому фейлетоні, в перших двох реченнях 6-того уступу випало кілька слів, через що ті речення вийшли не зовсім зрозумілі. Наводимо їх ще раз: „Ми з нашими священиками бували такі, що їздили навіть до Риму, **тоді,** коли при нагоді ріжнородних ювилеїв улаштовували тамтуди прогульки **епископи і взивали духовенство до участи. Та були це поїздки радше** офіціяльні для вияву посаху своїй вірности і пригодобання їй“. — Подана дещо нижче назва книжки Лейкіна звучить не „Наші за границею“, тільки „Наші за границею“.

Чи СССР справді загрожує голод?

Чи лихо на сході Европи не матиме наслідків для заходу?

Під таким подвійним титулом зявилась в „Журналь де Женев" стаття, за яку українці справді повинні бути вдячні редакції. Автор статті, редактор Бріке, не лише стверджує документально наявність голоду, а й доводить, що первопричиною його є імперіялізм та мілітаризм Москви, що можуть мати найбільш фатальні наслідки для Европи.

Подаємо цю цінну статтю в перекладі:

„Чи совітський лад є синонімом голоду? Відомости, що приходять з СССР, стверджують, що нова катастрофа готова впасти на нещасливу країну. Часом говорять, що місцевий голод бував в Росії завжди. Але таке твердження не відповідає правді. Царський уряд обовязував села мати резерви збіжа на два роки. Посухи, що бували часом тяжкі особливо на Україні, викликували лише місцеві і переходові неврожаї.

Але большевицький уряд скасував вдержання резервів. І в 1921 р. кліматичні та політичні обставини викликали безприкладну катастрофу.

НЕП витворив деякі резерви, але їх знищила примусова колективізація, що була основним політичним складником пятилітки. Від 1932 р. запанував голод. В 1933 р. він знищив міліони осіб. І він повертається в 1934-35.

Жнива останнього літа були справді дуже погані. Посуха зменшила скількість збіжа, але до цього причинилися також і зла організація, ворожість сільського населення замкненого до колхозів, брак худоби, число якої впало до 55 проц. стану 1928 р. та якої не могли заступити погано збудовані трактори; нарешті невистарчальні засоби получення полишили частину збіжа гнити на місці.

Від вересня совітські часописи голосять про небезпеку. „Правда" з 25. IX. 1934 писала що передбачений плян збору збіжа переведено лише на 24 проц. в Одеській області, на 29 проц. в Дніпропетровській, на 25.5 проц. на Північнім Кавказі і на 9 проц. в Західнім Сибірі.

Англійський журналіст М. Стефен Свіфт, що переїхав в авті Україну від Дністра в напрямі до Харкова в листопаді м. р. бачив впродовж вісімнацяти днів порожні села, трупи здовж шляху, брак худоби, хіба часом вихудлого до костей коня, всюди голодних селян, що прямують до міст, шукаючи поживи.

Дня 25. грудня 1934 р. сам совітський уряд оголосив постанову, підписану Сталіном та Молотовом, про поміч „насінням, поживою та пашею для наступних районів, „жертв нещастя" (говорить сама постанова): Дніпропетровська, Одеси, Донецького району, Харківського, Винницького, Київського, Чернигівського, Азовського, Північного Кавказу, Сталінграду, Саратовського, Середне-Волжського, Вороніжського, Західного Сибіру, Таджикістану. Це райони найбільш родючі СССР, але вони й ставили найбільший опір урядові. Постанова доказує, що Сталін хотів перемогти цей опір навіть ціною деяких жертв з боку упривилеєних районів. Його становище очевидно тяжке, коли він зважується на такі рішення. Це зізнання безприкладне в історії большевизму.

На зїзді делегатів колхозників 11. ц. м. Яковлев заявив: „У нас міліони селян, які не мають ані корови, ані навіть овечки. Деякі мають одну свиню..."

„Торгсін" провадить пропаганду за кордоном, ширить реклями, закликаючи тих, хто має родичів в СССР, посилати їм поміч поживою. Але відомо, що „Торгсін" заробляє на цім 30 до 50 проц. Отже, чи це шахрайство на велику скалю, чи голод лютує справді?! Можна зробити висновок, що одно не виключає друге. Разом з тим це свідчить про жалюгідний стан совітських фінансів, коли треба вживати таких засобів для їх підтримання.

До цього треба додати, що вивіз збіжа з Совітів впав до одної восьмої частини в порівнанні з 1931 р. Англія не імпортує більше совітського збіжа, з очевидних причин, що приносить їй честь. Дня 5. ц. м. видали заклик до помочи голодним злучені протестантські церкви, католицька церква та жидівська релігійна спільнота. Підписали його пастор Келлер, кардинал Ініцер та головний рабін Фойхтванг. Цей заклик є наслідком численних прохань помочі, листів та документів. Катастрофа шириться наново по великій славянській площині.

Розуміється, совітський уряд та його прихильники в Европі запевняють, що ніякого голоду в Совітах нема. Вони запевняють, як згадував недавно один американський журналіст, що неправду твердить і Келлер, і Ініцер, і Яковлев, і „Правда", і Молотов, і Сталін...

Але правдою є, що голод є безпосереднім наслідком колективізації, наказаної для переведення пятилітки та індустріялізації СССР. А основною **метою цієї індустріялізації є переведення великих зброєнь.** Коли міліони нещасливих умирають тепер з голоду, то це для того, щоб СССР мав втричі більше літаків ніж Велика Британія, більше танків може ніж решта европейського суходолу, та більше війська, ніж дієві армії Франції та Німеччини разом.

Це не перешкаджає ані трохи совітській дипльоматії виступати в Женеві побірницею людяности та загального миру. Але в дійсності Літвінов намагається лише не допустити до порозуміння.

Міліони совітських громадян, віддані тепер на поталу голоду для того, щоб одного дня нас та дітей наших тим певніше жертвовано на полі бою для цілей імперіялізму, вимріяного та проголошеного Москвою. П. Е. Б."

(Укбюро Женева.)

Ревматизм суспільним нещастям

Затвердження присуду на пп. Черкавську і Шубську.

Рівенський окружний суд засудив був 10. квітня м. р. Марію Черкавську на 10 місяців вязниці, а Ольгу Шубську на 8 місяців за участь в політичній демонстрації в честь засуджених в Кремянці 20. грудня 1933. р. 27 середньошкільників за належність до ОУН (Юнак). Засуджені зложили апеляційну скаргу до люблинського апеляційного суду, який на розправі 15. лютого ц. р. присуд окружного суду затвердив і крім того засудив на 160 зол. судових коштів, прининнюючи виконання присуду на 2 роки.

З відчитової салі.

„Т-во письменників і журналістів ім. І Франка". Софія Яблонська: „З ПОДОРОЖІ ДОВКОЛА СВІТА". 22-го год. 6. веч., саля „Української Бесіди".

Відчит цей притягнув несподівано велике число цікавих. Невелика саля „Української Бесіди" не могла помістити всіх гостей, так, що довелось відмовити неодному вступу на салю, куди, врешті, мали доступ тільки ті, що подбали раніше за запрошення.

Прелеґентка почала свої вражіння віддом із французької пристані Марселі, звідки віз її корабель „Д'Артанян" до перших зупинок: Порт Саїд, Джібуті та Кольомбо. Виїжджала вона з метою здійснити свою давню мрію: побачити країни, де люди живуть безжурно та щасливо, зовсім інакше, ніж у нашій культурі та в нашому підсонні. Були це вражіння на морі, де одні неадужають морською хоробою, тоді як інші насолоджуються красою океану, неба та всіма вибагами модерно влаштованого корабля: перша зустріч з Індією — таємною країною, скритою перед очима европейця, тим менше зрозумілою для нього, чим довше він зживається з нею.

Поетичні описи подорожі переплітела С. Яблонська побутовими сценками, в яких деякі мали легко іронічну нотку, нпр. як вона їла на вулиці зупу тубильців, якої ще мабуть ніколи не куштував ніякий европеєць, як брала вона участь у ловах на тигра, як уникалась її злочинна змова на її життя тоді, коли тубильці хотіли їй тільки допомогти. При цьому ділилася прелеґентка інформаціями про звичаї, релігію та расу різних азійських народів і племен. Є між ними племена зі старою, високою культурою, нині зведені европейською цивілізацією до ролі бідних хліборобів або дикунів, що доживають свого віку у диких горах. Деякі з тих народів зберегли величаві памятки архітектури, мистецтва та аристократичних звичаїв.

Прелеґентка ілюструвала свої вражіння великою скількістю знимок. Крім цього слухачі мали нагоду побачити деякі частини одягу китайців та мешканців Тагіті, які С. Яблонська привезла зі собою і передала офіціяльно на цьому вечорі до Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові на руки присутніх голови Наук. Т-ва ім. Шевченка д-ра В. Левицького і директора музею д-ра Я. Пастернака.

Відчит був виголошений гарною мовою, виразно й цікаво, так, що навіть тоді, коли деякі слухачі були втомлені, більшість домагалась його продовження.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Чому дійшло до крівавих заворушень в Югославії.

БІЛГОРОД, ПАТ. Міністер внутрішніх справ Югославії Попович склав заяву, що після заворушень у Собінії наказав адміністраційній владі і судові перевести слідство. На цю вістку до Броду вирушило 200 селян домагаючись негайно звільнити арештованих. Похід селян здержали і тоді посипались стріли. Жандармерія почала стріляти. Пять осіб було вбитих, три ранені. Демонстранти схопили інспектора міністерства. Міністер згадав, що заворушення виснені, виновників покарають

——o——

Большевицький уряд запросить мін. Саймона.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Дейлі Геральд" пише, що в найближчих днях большевицький уряд офіційно запросить мін. Саймона до Москви і це запрошення мін. Саймон прийме. Британський міністер задержиться мабуть у Варшаві, опісля відвідає Прагу. „Дейлі Геральд" пригадує, що від 1917 р. ніодин британський міністер не був у СССР і тому називає цю візиту історичною подією.

——o——

Наради мін. Ляваля з амбасадорами.

Французька преса широко обговорює четвергові наради мін. Ляваля з амбасадорами. „Пті Парізієн" пише, що мін. Ляваль обговорював з італійським амбасадором становище Італії супроти останніх рішень урядів В. Британії і Франції на німецьку відповідь.

Мін. Ляваль повідомив італійського амбасадора про зміст меморіялу, над яким тепер працюють Форін Офіс і Ке д' Орсей.

Одночасно мін. Лявалеві склав візиту німецький амбасадор Кестер і відбув з ним довшу нараду, яка дала позитивні висліди.

Вечором відвідав мін. Ляваля британський шарж д' афер Кембель, якого міністер поінформував про хід дипльоматичних розмов.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіті".

Памятник кардиналові Ґаспарі.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. Управа міста Риму рішила побудувати памятник недавно помершому кардиналові П. Ґаспарі, щоб увіковічнити підписання лятеранського пакту. Кард. Ґаспарі багато причинився, що дійшло то порозуміння між Ватиканом та Італією. Памятник побудують на Монте Пінчо, де стоять погруддя численних, заслужених державних мужів Італії.

Британські міністри таки їдуть до Берліна, Варшави і Москви.

ЛЬОНДОН, 23. 2. ПАТ. У політичних колах Льондону кружляє поголоска, що мін. Саймон з мін. Іденом виїдуть 6. березня ц. р. до Берліна, Варшави і Москви, звідкіля вернуться до Льондону щойно 17. березня ц. р.

Політичні кола запевняють, що темою нарад будуть такі дві справи: 1) Вияснення суперечностей між Берліном, Москвою і Варшавою у справі системи безпеки у східній Европі і винайдення спільної площини для пакту, який не суперечив би інтересам трьох зацікавлених держав; 2) устійнення найбільших домагань Німеччини у справі збройних сил. Одночасно британські міністри устійнили би з як великою армією Німеччина погодилась би на компроміс, який уможливив би Німеччині підписати загальну розброєну конвенцію.

Політичні кола в Льондоні переконані, що британський уряд бажає довести до компромісу між Берліном, Москвою і Варшавою. Основою такого компромісу були би договори про ненапад, які Польща підписала з Німеччиною і СССР. Їх доповнили би двосторонні договори про ненапад тих держав східної Европи, які ще таких договорів між собою не підписали. Всі ці договори були б зі собою повязані і неначе завершені загальним східно-европейським консультаційним пактом. На випадок нападу на якунебудь державу східної Европи ця держава могла би відкликатися до Ліґи Націй і до санкцій. Одначе британський уряд переконаний, що такий компроміс не дуже то потрібний. Завданням британських міністрів підчас їхньої візити в Берліні, Варшаві і Москві довідатись про думку в цих справах.

Британський амбасадор у мін. Нойрата.

БЕРЛІН, 23. 2. ПАТ. Нині вполудне німецьке інформаційне бюро оголосило такий комунікат:

Становище Німеччини супроти льондонського комунікату, яке вона зясувала у своїй відповіди в дні 13. лютого ц. р., довело до того, що В. Британія нав'язала вчора перші взаємини. І тому британський міністр Фіпс відвідав міністра закордонних справ фон Нойрата і відбув з ним нараду.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Французька прокуратура внесла до суду скаргу на колишнього міністра справедливости Рональда, який вмішаний в аферу Ставіського.

— З нагоди 17. роковин незалежности Литви президент Сметона обнизив кару ген. Кубілюнасові на 12 років замісць досмертної вязниці. старшинам Наравосові, Бачкісові, Друскісові і Ґордзунасові на 8, 6. і 5. років вязниці. Засуджені брали участь у військовім замаху в дні 7. червня 1934. р.

— У Льондоні підписали новий торговельний договір представники В. Британії і Польщі.

— У Швайцарії відбудеться в неділю голосування в справі продовження військової служби.

Большевики залицяються до Анґлії

ЛЬОНДОН, 23. 2. ПАТ. Райтер довідується зі совітських джерел, що уряд СССР задумує висилати тепер своє золото до Льондону замісць до Злучених Держав. До такої зміни дійшло внаслідок загострення взаємин між Злученими Державами і СССР. Одночасно большевики повідомляють про збільшену продукцію золота в СССР і сплату товарових боргів у Німеччині. Большевики поробили великі замовлення в Льондоні й будуть їх сплачувати золотом тому, що кредит для них задорогий.

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно.** 187

— **Маскараду** уладжує Сокіл-Батько в дні 2. березня ц. р. у власній салі при вул. Руській ч. 20. Музика п. Соґора. Хто не одержав запрошення зволить ласкаво зголоситися в канцелярії С-Б. 1008

— **Довідуємося,** що розписано конкурс на декорацій саль у касині почтовців на ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ „ОСНОВИ", які відбудуться 9. ІІІ. 1935. 1011

— **Другий відчит Софії Яблонської „З подорожі довкола світа".** Величезний успіх, що його мав перший відчит п-ни Софії Яблонської в суботу (див. звіт з відчитової салі), спонукав Т-во Письменників і Журналістів просити українську молоду письменницю-подорожницю виголосити ще один відчит на іншу тему, а саме про райські острови на Маляйщині. Він відбудеться в **понеділок 25. лютого ц. р. в** 6. год. веч. у салі „Української Бесіди". Цим разом прелеґентка казатиме про такі країни: Сіям, Маляйський архіпеляґ, Ява, Балі, Автралія, Нова Зеляндія, Таїті. Товариство подбає, щоб цим разом усі присутні могли мати сидяче місце. Запрошення у редакціях „Діла" і „Нового Часу". Без попереднього запрошення вступ на салю рішуче не дозволений.

— **Світогляд і етика.** Заходом Центр. Жіноч. Кружка У. К. С. у Львові виголосить в домівці Марійського Т-ва Пань вул. Руська ч. 10 о. д-р Липський дискусійний реферат на тему: „Світогляд і етика". Початок в год. 5. попол. Численна участь членів і гостей побажана.

— **З Українського Наукового Інституту.** Дня 26. лютого ц. р. в год. 6. веч. в Українському Інституті у Варшаві відбудеться під головуванням проф. Унів. Варш. д-ра С. Смаль-Стоцького засідання фільольоґічної секції Комісії для дослідів польсько-українських питань, на якому маґ. С. Щурат відчитає реферат: Тимко Падура — життя і творчість.

— **Ревізії й арештування в Теребовельщині.** 11. лютого ц. р. перевела поліція ревізії в Теребовлі у Степана Круківського, ґімн. абс.; Ореста Гринівa, ґімн. абс.; Михайла Фриза, торг. поміч., Юліяна Ґаланджія, купця і у Павла Штика, кравця. По ревізії всіх згаданих арештували. Мих. Фриза і Юл. Ґаланджія випустили на другий день на волю, а інших перевезли до слідчого арешту в Тернополі. Перевели теж ревізії й арештування в селах Теребовельщини: В Лошневі арештували 12. лютого молодих селян Йосифа Гачаря, с. Івана, Павла Федчишина, Йосифа Пасіку і Семка Ґанчаря. Останнього по кількох днях звільнили, інших перевезли до слідчого арешту в Тернополі. В Заставчу арештували Мирослава Панькова, ґімн. абс. В Семенові арештували по ревізії селянина Миколу Бойка та перевезли його були до Тернополя. По кількох днях його звільнили.

— **Нова розправа проти Романа Антоновича.** У станиславівськім суді відбулася 23. лютого розправа проти Романа Антоновича, українського журналіста та Ореста Макогона. Обох обвинувачували в злочині з § 109., а крім того Ореста Макогона ще й за побиття постерункового. Справу Р. Антоновича уморили, а О. Макогона засудив суд на один рік вязниці за побиття постерункового. Розправою проводив о. с. Цисаж, боронив підсудних оборонець Шлапак.

— **Перед небезпекою повені.** На Сяні в долішньому бігу рушили леди і вода піднеслася. Під Перемишлем вода наслідком тання снігу пливе по леду. Буг, Вислок і допливи ще не рушили, але леди вже тріскають. Взагалі на цілому терені львівського воєвідства нема ще повені. У звязку з можливістю виливу рік і потоків повітові власти зорганізували комітети, що пильнують безпеки загрожених околиць.

— **Про велике зубожіння** населення в Польщі свідчить факт, що загальна сума залеглих податків доходить до 1 міліярда зол. До тої суми треба дочислити проценти за проволоку, додатки до податків, а крім того залеглости в суспільному обезпеченні, що дасть разом поверх 2 міліярди зол. Характеристичне світло кидає теж факт, що загальне обезпечення взаїмних обезпечень вислано селянам у двох тільки воєвідствах, виленському і новгородському 900 тисяч екзекуційних наказів з причини залягань з вогневими вкладками. Асекураційні залеглости в цих двох воєвідствах перевищають 11 міл. зол.

— **Арештування.** Політична поліція в Кремянці арештувала 17. ц. м. 5 осіб, в тому числі Михалевича і Саву Марчука, власника кольоніяльного склепу, і всіх вивезла до тернопільської вязниці. Підозрівають їх в приналежности до нелеґальної орґанізації.

— **Пімста за програний процес.** В коридорі окружного суду в Перемишлі розігралася кривава подія як епільоґ проголошеного присуду. Різник з Яворова Фліс затягнув позичку у тамошнього купця Кресера і підписав контракт купна й продажі щодо своєї реальности з правом відкупу до двох літ. Тому, що довжник реальности не відкупив, вона перейшла на власність вірителя. Тоді Фліс вніс скаргу, домагаючись уневажнення цього контракту, одначе програв процес, бо показалось, що контракт був справжній а не фікційний. Наслідком програного процесу Фліс вніс проти Кресера та його адвоката д-ра Ваґнера карне донесення за фальшиве зізнання. Розправа відбулася в Яворові а 22. ц. м. перемиський суд оголосив присуд, що увільнив обох обвинувачених з причини недостачі вини. Після оголошення присуду різник Фліс кинувся в коридорі на Кресера і пробив йому ножем шию наскрізь. Фліса арештовано, а тяжко раненого Кресера відставлено до шпиталю.

— **Папір потанів.** Центропапір оголосив з днем 16. ц. м. загальну знижку брутто всіх родів паперу на 3—5 прц. Ця знижка разом з останньою осінньою устійнює ціни паперу на 7—12 прц. нижчі від цін брутто з мин. року.

— **Фабрика консервів у Кремянці.** Як повідомлють з Кремянця заложено там на днях фабрику консервів рибних, мясних і овочевих.

— **Ціни помаранч у Львові** від 24. ІІ. до 2. ІІІ устійнила промислово-торговельна палата такі: 1 кґ. у детайлічній торговлі: еспанські „бльонд" 1.50 зол., „блют-оваль" 1.60 зол. Палестинські: 1.90 зол., італійські 2.20 зол.

— **Львівська хроніка.** За кольпортажу комуністичних летючок засуджено Давида Гольдштайна на півтора року вязниці. — До шпиталю привезено 27-літнього Ал. Матвієва, якого пробив ножем рідний брат підчас сварки за дівчину. — Злодій вкрали з хати д-ра Теоф. Бардаха при вул. Рутовського 7. біжутерію та кілька штук облігацій Нар. Позички вартости 7.000 зол. — З хати Юл. Чарнецької при вул. Кохановського 81 вкрали верх машини до шиття, сельскінове футро й інші річи вартости 1.200 зол. — Робітника Вас. Бата, що згортав сніг на гол. двірці, присипало й він зломив собі ногу. Забрали його до шпиталю. — Від понеділка 1 кґ. хліба з житньої темної муки коштуватиме 23 сот., 1 кґ. хліба з житньої 65 прц. муки 30 сот., 1 кґ. „люксусового" хліба 35 сот., 1 кґ. хліба пшенично-житнього на дріжджі 40 сот.

— **Породила трійняків** в день трьох Святих (12. лютого) Глафіра Міщена в с. Рудка коло Кремянця. Вродилося двох хлопців і одна дівчинка, але незабаром двоє з них померло. Цікаве, що кілька років тому дружина Юхима Трачука в цьомуж селі також породила трьох хлопців.

— **Краєва хроніка.** На дорозі в Мишині пов. Коломия три парубки Мих. Янущак, Мик. Петрук і Пр. Андрусяк побили тяжко Мих. Андрусяка, якого в безнадійному стані відставлено до шпиталю. — В Соколівці пов. Косів до Д. Протчука дано три стріли, з яких один ранив його в ногу. — В с. Матвієвцях пов. Кремянець вночі вбили невідкриті досі лиходії солтиса і тіло його вкинули до криниці. — 200 робітників демонструвало в Синевідську Вижному перед будинком дирекції тартаку, щоб запротестувати проти зредукування машиністи тартаку фр. Горчинського. Поліція розігнала демонстрантів. — Власника аптики в Станиславові Карла Мацуру суд засудив на 30 зол. кари за образу війська.

— **Фабрику фальшивих монет і банкнотів** викрито в Лодзі при вул. Токаржевській. Арештовано кільканадцять осіб.

— **Дві сестри вискочили з літака.** Мешканці Уплмінстеру в графстві Есекс були свідками трагічної події. З літака, що летів з Англії до Парижа, випали дві жінки і вбилися на полі. Знайшли їх заритих у землю, як ще після смерти держалися за руки. Стверджено, що доньки американського консуля з Неаполю, Корта дю сьо синів в Італії одержала Геновефа Люмаре, дьот запримітив аж над каналом Ля Манш, що двері літака відчинені, а пасажирок нема. Тому завернув негайно й осів у Стіпльфорді. Нема сумніву, що обі доконали самогубства, кинувшись з висоти 1.708 метрів. В літаку залишили листи до родичів, з яких виходить, що обі сестри були нареченими англійських старшин, які згинули недавно в летунській катастрофі під Месиною.

— **Мати 23 синів.** Нагороду за найбільше чисельна, 23-літна Єлисавета і 20-літна Джейн. Пізно повила недавно 23-го сина. Вона взяла участь у врочистости Дня Матери в Римі і дістала з рук Мусолінія нагороду в квоті 4.000 лірів.

— **Підсоння і близнята.** Американський вчений Давенпорт перевів досліди в напрямі, який вплив має підсоння на скількість народин близнят. Він ствердив, що чим дальше на північ, тим частіше родяться близнята. Статистика виказує, що найбільше близнят приходить на світ у Норвегії (один випадок на 37 народин), у Швеції (66), Німеччині (80). В південних краях, як на Цейльоні і в Бразилії тільки на 200 народин припадає одна пара близнят.

— **Велика пожежа в Голівуді.** У 7-поверховому домі в Голівуді вибухла пожежа і поширилася швидко на весь будинок, уладжений з вибагливим люксусом. Пожежна сторожа залляла водою багато мешкень, заки врешті удалось згасити вогонь, який освітлював ціле фільмове місто.

— **20 літ сидів невинно.** В Лісабоні помер один загально поважаний громадянин, зложивши наперед зізнання, яке вияснило тайну злочину, доконаного перед 20 роками. Як винуватця цього злочину арештовано тоді і засуджено одного молодця на 28 років тяжкої вязниці. Аж тепер, після 20-літної вязниці пустили його на волю як невинну жертву справедливости.

— **Воскресив небіжчика.** В Медіоляні помер у шпиталі один пацієнт, що терпів від довшого часу на поважну серцеву недугу. В кілька мінут після офіційного ствердження смерти пацієнта лікарем один лікар вприснув небіжчикові в серцевий мяз адреналіну. Не минуло й пів години, як серце хорого почало бити, вертаючись до давного нормального ритму. За кілька годин недужий почував себе зовсім добре. Лікарі, оглянувши його докладно, ствердили, що його серце працює нормально і недужому не грозить ніяка небезпека.

— **Новий спосіб освітлювання вулиць.** У стейті Ню-Йорк освітлено на пробу державну шосу на просторі одної милі фосфоричними придорожними рурами. Вислід був сензаційний. Шосу була освітлена так ясно, що рефлектори підчас найтемнішої ночі є злишні.

— **Чума в руках душогубів.** В Індіях засуджено на кару смерти гіндуського міліонера Панде і лікаря Бчатахаріа за вбивство бацилями чуми. Панде пробував кілька разів спрятати зі світа свого близького кревняка, щоби загарбати його маєток. Залля цього він викрав з бактеріольогічного інституту в Бомбаю бацилі чуми, які опісля лікар Бчатахарі вприснув своїй жертві, як висідала з потягу. Інєкція спричинила негайну смерть. Вкінці англійським детективам удалось викрити винуватців страшного душогубства. Цікаве, що підчас слідства померли загадочно прокуратор і поліцист, які перші переслухували обвинуватених.

— **Колишня церква св. Софії в Стамбулі,** перемінена турками на магометанську святиню після заняття Царгороду в 1453 р., отворена з днем 1. ц. м. як музей. Спершу можна в ній оглядати самі стіни, що самі мають історичну вартість, опісля поуставляє там турецька влада різні старовинні предмети з візантійських часів. Поза музеєм в іншому будинку уставлені домовини східньо-римських цісарів, як Константина Великого і Юліяна Відступника, що спочивають тепер в турецькому музею старовини.

— **Магічні двері.** На пенсильванському двірці в Ню-Йорку публика має сензацію. Коли хто виходить з вестибулю коло ждальних кімнат до галі, звідки всідається до залізничих потягів, перед ним отвираються двері самочинно без ніякого зусилля. Гуртки подорожних стоять та подивляють новітнє „чудо". Воно полягає в цьому, що перед дверми уставлені два стовпчики, по одному перед кожною половиною дверей, і в них уставлені якісь лямпки. Коли заслонити лямпку рукою, половина дверей сама отвирається. Таксамо, коли хто переходить коло стовпця, світло лямпки заслонюється і двері отвираються. Подібний прилад уставлений також коло дверей, що ведуть до вестибулю знадвору.

— **Різні вістки.** З вежі катедри у Франкфурті н. М. скочила одна 39-літня жінка і згинула на місці. В короткому часі це вже другий випадок такого самогубства жінки в цьому місті. — В Бромові в Чехах вийшов розпорядок, що з огляду на моральність не вільно приймати до барів і гостинниць жінок за буфетових і платничих понижче 50 літ.

—**Справлення помилок.** У вчорашньому (48.) числі „Діла" зайшло кілька помилок, з яких справляємо отсі: У першій замітці п. н. **„Висловлюють довіря Українській Парляментарній Репрезентації"** зложено зараз у першому реченні помилково, що мін. Косцялковський виголосив знану промову в соймі. Має бути: **в сенаті** (точніше: у скарбово-буджетовій комісії сенату). У статті **„До боротьби з отрутами!"** пропущено в передостанньому розділі, що відозву „Відродження" підписав Ексцеленція **Митрополит Шептицький.**

Що думають лікарі про вартість сирів?

В одному американському часописі присвячено чимало уваги вартості сирів для нашого здоровля. Пишуть так: „Знаємо добре, що молоко є найцінніщою поживою, а продукт молока — сир має крім вартісних прикмет молока ще кілька спеціяльних знаменитих прикмет. Товщ, білок, мінеральні соли, до того вітаміни — щоб більше можемо вимагати від поживи?"

Дальшою прикметою сира є те, що вироб-ляється його тільки з самих поживних субстанцій без відпадків, а людський організм травить його на 93 проц.

Відомий професор Ширмен з університету в Колюмбії доражує господиням призначувати з грошей на господарство одну пяту на молоко й сири, а принайменше стільки грошей, як призначують на мясо, дріб і рибу.

Здоровим і хорим можна дати пораду, щоби кожний кусник сира добре пожувати, тому що чим товстіший сир, тим поволіше травиться його. Твердий сир показався при пробах на клініках дуже добрим кормом, якщо його добре покусати. До доброго стравлення товстого сира хричиняються ще кваси товщів, що витворюються при дозріванню сирів; вони побуджують апетит. Томуто слід їх уживати як важний додаток до наших головних страв.

Дописи.

КАЛУШ.

Прогулька представників української кооперації і „Сільського Господаря" до копальні потас. солей у Калуші В дні 16. 2. ц. р. гостювала в копальні потасових солей у Калуші прогулька представників централь „Сільського Господаря", Центросоюзу і Маслосоюзу зі Львова та філій „С. Г." і Повіт. Союзів Кооператив з краю в числі 45 осіб. З представників централь бачили ми інж. д-ра В. Храпливого, дир. Юл. Шепаровича, інж. Творидла, інж. Палія, інж. Мудрика, радника Рільничої Палати І. Шепаровича й ін. Прогульковців принитали в імені дирекції „Теспу" інж. бар. Горох, дром Грайнер та інж. Роневич. У своїх рефератах старалися вони й управителі різних відділів цієї копальні запізнати основно ціле товариство зі способом продукції і заіндустріалізування нею. Опісля прогулька відвідала саму копальню, запізнаючись з процесом експльоатації сирівця калійту і сильвіну в підземеллі, видобування його на світ, очищування та концентрування і вкінці вантаження. Познітні прогулька завиділа також побічні заведення, як велику електричну централю, що обслуговує цілу копальню в Калуші й Голині. Слід зазначити, що у всіх тих відділах є пристосовані наймодерніщі технічні уладження. Опісля над вислуханими вранці рефератами відбулася під проводом дир. Ю. Шепаровича й інж. д-ра Е. Храпливого жива й одночасно фахова дискусія про користи штучних погноїв, зокрема потасових солей, насвітлювана прикладами з переведених агрономічних дослідів у різних місцевостях Галичини. При цьому учасники ділились з неодною здоровою та практичною гадкою і досвідом, здобутими зі щоденної життевої практики кооперативних і сіл.-господ. організацій, так, що дискусія була рівночасно доброю лекцією з різних ділянок національної економії. Високий науковий рівень дискусії підкреслили теж представники „Теспу", зокрема інж. Роневич, редактор „Потасу". Вкінці слід підкреслити прояви щирої гостинности управи копальні, що її учасники прогульки бачили на кожному кроці.

Поширене уживання отруї. На терені калуського повіту завважуємо щораз-то більше поширену консумцію отруйного денатурованого спірту. В деяких селах гірського району, як Грабівка, Петранка, Угринів Середний та ін., пиятие це стає вже масовим. На жаль, проти цього масового затроювання, що грозить дегенерацією цілих громад, не бачимо відповідного протиділання покликаних чинників. Крайня пора, щоб до боротьби проти „денатурки" станули, крім „Відродження", й інші наші культурні і господарські організації та інтелігенція, зокрема духовенство. Бо може бути за пізно!

Районові змагання читалень. Філія „Просвіти" уладжує в місяцях лютому і березні ц. р. змагання читальняних та аматорських хорів. Усі читальні поділено на шість районів. Змагання першого району, до котрого належать читальні в Новиці, Угринові Старім і Середнім, Завою і Грабівці, відбудуться в дні 24. 2. ц. р. в Новиці. Читальні, які дістануть першу нагороду в районових змаганнях, будуть змагатися при кінці за першенство повіту. Оцінку стану хорів переводитиме фахове жюрі.

ЧОРТКІВ.

Жіноча нарада в Джурині. Заходом кількох свідоміших місцевих жінок і дівчат відбулася в пятницю 15 лютого в год. 3. попол. у салі чит. „Просвіти" велика жіноча нарада. Нарадою проводила О. Івахнюк, секретарювала І. Бачинська. Присутніх на нараді було поверх 200 жінок і дівчат. Реферат про значіння жіночої організації виголосила відпоручниця філії „Союзу Українок п-і проф. Баранова. Того реферату вислухали присутні з великим зацікавленням. По рефераті вивязалась жива дискусія, в якій присутні заявились за тим, щоби в найкоротшому часі заснувати в Джурині Кружок „Союзу Українок". З присутніх зголосилося 10 жінок на превумерату часопису „Жіноча Доля" та „Світ Молоді". Нараду закінчено в 5-ій год. відспіванням національного гимну. Всі присутні вертались домів веселі та бадьорі, бо небаром і джуринські жінки разом з дівчатами поведуть свою організаційну роботу на славу свого села.

Учасниця.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Доля наших кооператив. Майже всі кооперативи кремянецького повіту дістали від місцевого старости повідомлення, що воно не приймає до відома зголошення про реєстрацію помешкання й уряджения крамниці, тому, що вони не відповідають вимогам закону... І висить над кооперативами загроза закриття. А тимчасом за опанування кооперативного життя на Волині іде боротьба між польськими ревізійними союзами. Дня 16. лютого відбулась у Кремянці конференція представників українських кооператив кремянецького повіту, скликана Союзом польських громадських організацій (Зос). На конференцію прибули представники 41 кооперативи. Брав у ній також участь заступник повіт. старости Остоєвич і ревізор Волинського Ревіз. Союзу „Гурт" (Волошиновського) п. Мачущенко. Головував самоврядний інспектор Сулковський. П. Мачущенко з обширному рефераті вияснював присутнім історію повстання Волинського Ревізійного Союзу „Гурт" і зазна-

йомив з тими принципами, на котрих мають бути побудовані „районівки"; далі закликав він кооперативи при'єднуватися до „Гурту" і творити районівки. Зі свого боку представники влади інформували, що кремянецький соймик бере кооперативи під свою опіку, закладає при рільному рефераті кооперативний інструкторат і має намір керувати кооперативним життям у повіті... — Знову-ж на день 24. лютого філія Т-ва „Сільський Господар" у Кремянці скликала конференцію представників українських кооператив для обміркування питання, до якого ревізійного союзу сл'ід їм вписатися. Але до тої наради не дійшло, бо староство з днем 23. лютого розвязало філію і до місяця виказало її ліквідацію.

—

КРАКІВ.

Одно вияснення. У звязку з вияснениям о. В. Кузьми, уміщеним у 20. ч. „Діла" з дня 26. січня ц. р. п. н. „Чи і Краків прилучать до Лемківської Адміністратури", просимо **ввічливо помістити отсю нашу відповідь:** Неправдою є, що проти кандидатури о. Василя Кузьми, бм. духовника польських військ, на гр.-кат. пароха в Кракові заявилося лиш кількох парохіян і парохіянок, буцімто зб'аламучених нелочитальним п. Сквиртнянським, але правдою є, що на вістку про кандидатуру о. В. Кузьми на пароха Кракова кількох поважних громадян скликало сходини громадянства, при чому ініціятором їх не був п. Сквиртнянський. На сходинах цих реферував справу обсади парохії поважний, заслужений для краківської кольонії громадянин п. Сквиртнянський. Правдою є, що з присутніх (понад 80 осіб) на згаданих сходинах громадян і громадянок та представників кількох українських товариств у Кракові жодна особа не висказалася за кандидатурою о. В. Кузьми. Тоді ухвалено вислати в справі обсади парохії делегацію або відповідне письмо до Еп. Ординаріяту в Перемишлі; але вибраний ад гок комітет, по нараді з о. д-ром Хрущем, теперішнім завідателем парохії, **не вислав ані делегації ані письма.** Тимсамим неправдивий закид о. В. Кузьми, що краківські очернення спричинили невставлення його Преосв. Коцилoвським у терні. Отже супроти о. В. Кузьми не було ніякого очернення зі сторони українського громадянства Кракова. — **Комітет:** Евстахія Кордасевичева, жінка окр. судді в Кракові, Михайло Новосільський, Сквиртнянський Іван, купець.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗБІРНИК МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДОПИСНО-ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ НАУКОВОГО Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА. Том. XXX. Редагує Президія Секції. Стор. 134, ф. 8-о. Зміст: 1. В. Бригідер: Мікроскопна будова слинових залоз у Polycera quadrilatera на тлі відносин у цілої групи Нагозявних. 2. Н. Малєпа: Хромогенізм у Bact. Coli. 3. Г. Коренець: Бінарний уклад сечовина — р — толюїдина. 4. Е. Вертипорох: Про реакцію з хльоридом алюмінія. 5. Wl. Kotečkyj: Versuche über Desmotropie von Diazo-amino-verbindungen und über das dem Arecolon entsprechende Beuryldérivat. 6. Р. Єндик: Наддніпрянські фіни в краніологічнім освітленні. 7. G. Pfeiffer: Die Konstruktion eines allgemeinen Operators der linearen homogen partiellen Differentialgleichung erster Ordnung, die in Bezug auf einen von Differentialquotienden aufgelöst ist. 8. М. Куренський: Про узагальнення варіяції Sagrange'а для дінійного диференціяльного рівнання другого порядку. 9. М. Михальський: Оцінка забурень деяких астероїдів через Марса, Землю, Венеру та Меркурія. 10. D. Mordonkhay-Boltovskoy: Sur les courbures des ordres superieures des courbes planes. 11. Vl. P. Dobrovolsky: Integration de l' equation de Laplace, 12. B. Milianczuk: Zur Frage nach den Summenregeln in „erzwungenen" Dipolmultipletts. 13. M. Zarycki: Über eine mathematische Unterhaltung

ЖУРНАЛИ:

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznavani politickeho zivota slovanskych statu a narodu. Praha, 1935 únor 1935. Cis. 2. R. XXVII.

—

Листування Редакції.

Вп. Ю. Е. О., Станиславів: Спомин піде в найближчих днях.

Вп. Д-р Н. Білик, Прага: Інформацію дістали з того самого джерела, що й про недавні ревізії та арештування серед націоналістів.

Вп. Дописувачів просимо надсилати нам короткі звідомлення з виборчої акції на місцях.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Трускавець:

24. II. „Залізна Острога".

Дрогобич:

25. II. „Княжна Чардаша".
26. II. „Бешкет у раю".
27. II. „Залізна Острога".
28. II. „Корневільські дзвони".
1. III. „Тричі повінчані".

Великий Міський Театр.

Неділя, 24. II. год. 12 впол. Театр для дітей.
Неділя, 24. II. год. 3·30 поп. „Роскішна дівчина".
Неділя, 24. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Понеділок, 25. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 24. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".
Понеділок, 25. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТІК: „Юдіка".
ВАНДА: „Божевільна ніч у „Зоо", „Дорога на Схід".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Зводниця".
КОЛІСЕЙ. „Париське шаління", ревія „У нас, як у раї".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фліп і Флап у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Двобій зі смертю", гротеска: „Мікі Мавс".
МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Секе Сакаль).
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лео Слезак).
ПАН: „Мікі Мавс", Фліп і Флап (Тут царить гумор) Тайни сальону краси.
РАЙ: „Уланські обіти".
СВІТ: „Марківа зорісака" та „10-ий любко".
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока", ревія „Година з нами".
УТІХА: „Пімста пана Х." і ревія.
ХИМЕРА: „Злочин у Трінідад".

Закордонне радіо.

Неділя, 24. лютого 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 13·15 Розривкова музика, 19·15 Шуманові пісні (Дуган, баритон), **Брно** (325,4) 9·15 Романси й дуети, **Прага** (470,2) 11·00 Естонська музика, 20·55 Симф. концерт, **Париж** (1648) 19·00 Спів, 21·45 „Креолька" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 15·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 19·00 Квартет, 21·15 „Ді Вітве Граціє" вес. опера Фльотова, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Веселе пополудне, 20·00 Веселий концерт солістів, **Кельн** (455,9) 14·15 Пісні Бетовена, 16·30 Військ. орх., 20·15 „Алесандро Страделя" оп. Фльотова, **Мінхен** (405,4) 15·20 Для дітей, 18·30 Легка музика, пісоньки, **Будапешт** (550,5) 12·30, 21·30 Концерт, 19·00 Солісти, **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт, 20·45 „Сі" оп. Масканія.

Понеділок, 25. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 21·05 Концерт, 17·40 Спів (Місляй - Каппер, мецосопр.), 19·20 Нова розр. муз., **Братислава** (298,8) 21·25 Пісні, **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·45 Форт. ресіталь, 20·45 Скрипка, **Париж** (1648) 13·00 Концерт орх., 20·40 Літ. авдиція, 21·00 Театр. вечір, **Білгород** (437,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 12·25 Невідомі мельодії, 17·30 Форт. ресіталь, 22·20 Солісти, **Гамбург** (331,9) 20·10 „Золотий Перо", оп. Гена, **Гайльсберг** (291) 19·30 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·45 Камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 20·00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, 15·10 Пісні Цільхера, **Бресляв** (315,8) 21·15 Форт. ресіталь **Будапешт** (550,5) 19·45 „Иосуа" орат. Гендля, **Мілано** (368,6) 11·30 Орх., 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти (Біянкі сопр., Маціоті тенор), 17·30 Віольончеля.

Львівське радіо.

Неділя, 24. лютого 1935.

9·00 Ранішня авд., 11·00 Ґр пл., 11·40 Сільва рерум, мист. і культ. життя, 11·50 Метеорольог. вістки, 11·57 Сигнал часу, 12·00 Трансм. з Ляйпцігу: Гендель „Ода до св. Сесилії", 13·00 Суходолами й морями, 13·15 Муз. вок. поранок, 14·00 Здоровить тебе гр. пл., 15·00 Самоврядування в сільськ. громаді, **15·15 Твори на бандуру (сольо з гр. пл.): „І шумить і гуде", „Подільський козак" і ін.,** 15·35 Твори на ксильофон сольо з гр. пл., 15·45 Лісова скринька, 16·00 Службовець енцикльопедист (гротеска), 16·20 Спів у супр. форт., 16·45 Загадки для дітей, 17·00 Концерт сільської орх., сп., 17·50 Історія мистецтва, 18·00 Театр Уяви: „Хірург і смерть" Евг. Гельтая", 19·45 Молодь на селі, 19·00 Легка музика, 19·50 Актуальний фейлєтон, 20·00 Репортаж із бокс мечу Варшава-Берлін, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На вес. льв. хвилі, 21·30 Спорт. вістки, 21·45 Техн. скринька, 22·00 Реклям концерт, 22·15 З пісонькою через життя (хор), 23·05 Танк. музика.

Понеділок, 25. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·15 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Ґр. пл., 12·30 Свято зими — трансм. зі Закопаного, 15·30 Експорт, 15·30 Біржа, 15·45 Фрагменти з менше відомих опер, 16·45 Лекція німецької мови, 17·00 Шлеські нар. пісні (трубні інстр.), 17·25 Фільмовий огляд, 17·35 Пісні в супр. форт., 17·50 Особливости в ділянці чисел, 18·00 Львів, як центр загальнопольської лицарської енергії на півд.-сх. земл. Польщі, 18·15 Форт. 18·45 Над Світезею, гутірка для ст. дітей з гр. пл., 19·00 Як живе та працює льв. театр, 19·30 З давнього церемоніялу, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Як працюємо, 20·1 „Вісім хвилин на гітарі", 20·15 Трансм. з Берліна: Отворення Польсько-Німецького Інституту, 21·05 Веч. денник, 21·15 Трансм. з Берліна: Арії та пісні в вик. І. Кепури, 22·00 Дива людського тіла: Серце найсправніший мотор. 22·30 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·68, Париж 34·94—, Берлін 212·60, Цюріх 171·49, Голяндія 357·80—, Прага 22·12—, Італія 45·00, Нюйорк кабель 5·28, Нюйорк чеки 5·27 7/8.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52,

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23. лютого ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко маґазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло слаба, молоко і сметану вдержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 23 лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	1·00 зол
Старі	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Товариські сходини членів „Учительської Громади" відбудуться в середу, дня 27. лютого ц. р. год. 6 вечором, у домівці „Учительської Громади" при вул. Чарнецького ч. 26 партер. **Рада філії „Учит. Громади", Львів.** 1014

Ширші сходини Кружка Р. Ш. ім. Г. Барвінок відбудуться дня 26. лютого ц. р. год. 6-ій веч. при вул. Мохнацького 12 з відчитом п. Софії Яблонської „Враження зі Сходу". Присутність членів обовязкова, гостям раді.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Аґентів до продажі рільничих приладів по селах шукає „Стальхос" Львів, Пастів 17/56 3—1

Машини до писання: „Адлер" польсько-українська 4-ро рядова, „Underwood" українська, оказійно продає „Машинополь" Сикстуська 9, Львів. 10.9 2—1

Стару ґардеробу міняю на першорядний матеріял на вбрання. На взвання приходжу до дому. Телефон 70-25. 1017

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.